

תקנות הביטוח הלאומי (קביעת הכנסה בביטוח זיקנה ושאיירים), תשל"ז-1976¹

בתוקף סמכותי לפי הסעיפים 238 ו-400 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרת הכנסה

(א) בתקנות אלה, "הכנסה" - הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה), אף שלא צמחה, הופקה או נתקבלה בישראל, למעט -

(1) קיצבה מיוחדת המשתלמת מכוח סעיף 112 לחוק;

(2) קיצבת ילדים לפי פרק ד' לחוק;

(3) סכום הפטור מתשלום דמי ביטוח על פי תקנה 2 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), תשכ"ו-1966;

(4) הטבות שאינן בגדר תגמולים לאסירי ציון המשתלמות על פי סעיף 9 לחוק;

(5) בוטל.

(6) ריבית והפרשי הצמדה על מילוות מועדפים, כמשמעותם בסעיף 1 לפקודה, שאינם הכנסה לפי סעיף (1) לפקודה.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), לענין סעיף 245 לחוק תיחשב כהכנסה הכנסה מהמקורות הפורטים בסעיף (1)2 או (2) לפקודה ואותו חלק של הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף (3)2 עד (10) לפקודה העולה על כפליים הסכום הנקוב בלוח ט' לחוק, למעט הכנסה כאמור בפסקאות (3), (4) ו-(5) לתקנת משנה (א), ולמעט הכנסה שמקורה בקיצבה המשתלמת מכוח חיקוק, דיני חוץ או הסכם קיבוצי או חוזה עבודה בין שנערכו בישראל ובין שנערכו בחוץ-לארץ.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), לענין "אלמן" כהגדרתו בסעיף 238 לחוק תיחשב כהכנסה הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודה, אף שלא צמחה, הופקה או נתקבלה בישראל, למעט אחד מאלה:

(1) הכנסה כאמור בפסקאות (1) עד (6) בתקנת משנה (א);

(2) הכנסה בסכום השווה ל-15.2% מהשכר הממוצע כמשמעותו בסעיף 2 לחוק, מהמקורות המפורטים בסעיף (1)2, (2) ו-(8) לפקודה;

(3) הכנסה בסכום השווה ל-15.2% מהשכר הממוצע כמשמעותו בסעיף 2 לחוק מהמקורות המפורטים בסעיף (5)2 לפקודה, המשתלמת עקב פרישת המבוטח מעבודה או ממשלח יד או המשתלמת למבוטח לראשונה בהגיעו לגיל פרישה, למעט קצבה שלפי החוק.

¹ פורסם בק"ת 3608, התשל"ז, עמ' 221, ת"ת 1.4.75; ת"ט ק"ת תשל"ז, עמ' 515. פתיח - בק"ת 6267, התשס"ג, עמ' 1152, ת"ת 24.9.03, במקום "5 ו-242" בא "238 ו-400" ובמקום "התשכ"ח-1968" בא "התשנ"ה-1995".

² ת' 1(א)1 - בק"ת 6267, התשס"ג, עמ' 1152, ת"ת 24.9.03, במקום "69" בא "112".

³ ת' 1(א)2 - בק"ת 6267, התשס"ג, עמ' 1152, ת"ת 24.9.03, במקום "פרק ה" בא "פרק ד".

⁴ ת' 1(א)4 - בק"ת 6267, התשס"ג, עמ' 1152, ת"ת 24.9.03, במקום "סעיף 200" בא "סעיף 9".

⁵ ת' 1(א)5 - בנוסח המקורי: "הענקות על פי סעיף 40 (ב1) לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), תשי"ט-1949".

בק"ת 6984, התשע"א, ת"ת 2.1.11, נמחקה הפסקה. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד התקופה שמיום התחילה ואילך.

⁶ ת' 1(א)6 - נוספה בק"ת התשמ"א, עמ' 61, ת"ת 1.4.80.

⁷ ת' 1(ב) - בק"ת 6267, התשס"ג, עמ' 1152, ת"ת 24.9.03, במקום "סעיפים 12 ו-12א" בא "סעיף 245" ובמקום "בלוח ב" בא "בלוח ט".

⁸ ת' 1(ג) נוספה בק"ת 6984, התשע"א, ת"ת 2.1.11, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד התקופה שמיום התחילה ואילך.

2. חישוב הכנסה בגילים שונים

(א)⁹ הגיע מבוטח לגיל ששים וחמש בגבר או ששים באשה (להלן - גיל הזיקנה) לאחר 1 בינואר של שנת מס, יראו כהכנסתו השנתית את ההכנסה המפורטת בתקנה 1(ב) מתאריך הגיעו לגיל הזיקנה על לגמר שנת המס, מחולקת במספר החדשים מגיל הזיקנה באותה שנת מס, כפול 12.

(ב)¹⁰ הגיע מבוטח לאחר 1 בינואר של שנת מס לגיל שבעים בגבר וששים באשה (להלן - הגיל הקובע), יראו כהכנסתו השנתית את ההכנסה המפורטת בתקנה 1(ב) באותה שנת מס עד הגיעו לגיל הקובע, מחולקת במספר החדשים עד הגיל הקובע באותה שנת מס, כפול 12.

3. שינויים בהכנסה תוך תקופת הזכאות¹¹

(א) זכאי לקיצבת זיקנה שטרם הגיע לגיל הקובע (להלן - הזכאי), אשר הכנסתו המפורטת בתקנה 1(ב) עלתה כך שההכנסה השנתית המשוערת עשויה לעלות על הסכום הנקוב בלוח ט' לחוק, יודיע על כך מיד למוסד.

(ב) המוסד יעכב את תשלום קיצבת הזיקנה על סמך ההודעה כאמור בתקנת משנה (א).

(ג) בהעדר הודעה כאמור, רשאי המוסד לעכב את תשלום קיצבת הזיקנה אם לדעתו ההכנסה השנתית המשוערת של הזכאי עשויה לעלות על הסכום הנקוב בלוח ט' לחוק, אך לא יעשה כן אלא אם דרש מהזכאי חודש ימים לפני כן להודיע למוסד על גובה הכנסתו השנתית המשוערת.

(ד) הודיע הזכאי למוסד על הכנסתו המשוערת כאמור בתקנת משנה (ג), יחדש המוסד את תשלום קיצבת הזיקנה החל מהיום שבו עוכב תשלומה, אם לדעת המוסד ההכנסה השנתית המשוערת לא תעלה על הסכום הנקוב בלוח ט' לחוק.

4. הכנסת בני זוג

(א) עוסקים שני בני-זוג שלא כעובדים במפעל או בעסק הנמצא בבעלות שניהם, או בבעלות אחד מהם, תחושב ההכנסה של כל אחד מהם לפי ההכנסה שעליה הוא חייב בתשלום דמי ביטוח לפי האמור בתקנה 24 לתקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח), תשל"א-1971.

(ב) עוסק אחד מבני-הזוג שלא כעובד במפעל או בעסק הנמצא בבעלות שניהם, או במפעל או בעסק הנמצא בבעלות בן-הזוג האחר, תחושב ההכנסה מהמפעל או מהעסק בשיעורים שלהלן:

(1) שני שלישים של ההכנסה תיחוס לבן הזוג העוסק במפעל או בעסק כאמור;

(2) שליש של ההכנסה תיחוס לבן הזוג האחר.

(ג) אם יש לשני בני הזוג הכנסה משותפת שלא מעבודה או מהתעסקות במשלח יד תחושב ההכנסה של כל אחד מהם בחלקים שווים.

(ד) על אף האמור בתקנה זו, אם הוכח להנחת דעתו של המוסד, שההכנסה בין בני הזוג מחולקת בשיעורים אחרים, תחושב הכנסת בני הזוג בשיעורים כאמור.

⁹ ת' 2(א) - בק"ת 5087, התשמ"ח, עמ' 509, ת"ת 25.2.88, במקום "שנת כספים" בא "שנת מס", במקום "שנת הכספים" בא "שנת המס" ובמקום "1 באפריל" בא "1 בינואר".

¹⁰ ת' 2(ב) - בק"ת 5087, התשמ"ח, עמ' 509, ת"ת 25.2.88, במקום "שנת כספים" בא "שנת מס".

¹¹ ת' 3 - בק"ת 6267, התשס"ג, עמ' 1152, ת"ת 24.9.03, בכל מקום במקום "לוח ב" בא "לוח ט".

5. חישוב הכנסה של חברי קיבוצים ומושבים שיתופיים¹²

חבר קיבוץ או מושב שיתופי שהינו עובד כאמור בסעיף 3 לחוק (להלן - החבר) והמועסק במסגרת סידור העבודה של הקיבוץ או המושב השיתופי -

(1) לא יותר מעשרים וארבע שעות בשבוע - ייחשב כמי שהכנסתו המפורטת בתקנה 1(א) אינה עולה על הסכום שנקבע לגביו בלוח ט' לחוק;

(2) יותר מעשרים וארבע שעות בשבוע - ייחשב כמי שהכנסתו המפורטת בתקנה 1(א) עולה על הסכום שנקבע לגביו בלוח ט' לחוק בסכום שאינו מזכה אותו לקיצבת זיקנה מלאה ואף לא לקיצבת זיקנה יחסית.

א.5. חזקת הכנסה של חברי קיבוצים ומושבים שיתופיים

בוטל.¹³

6. תחילה

תחילתן של תקנות אלה ביום כ' בניסן תשל"ה (1 באפריל 1975).

7. ביטול¹⁴

תקנות הביטוח הלאומי (קביעת הכנסה בביטוח זיקנה), תשל"ב-1972 - בטלות.

8. השם

לתקנות אלה ייקרא "תקנות הביטוח הלאומי (קביעת הכנסה בביטוח זיקנה ושאיירים), תשל"ז-1976".

¹² ת' 5 - בק"ת 6267, התשס"ג, עמ' 1152, ת"ת 24.9.03, הסימון (א) נמחק, במקום "בסעיף 2" בא "בסעיף 3" ובפסקאות (1) ו-(2) במקום "בלוח ב" בא "בלוח ט".

¹³ ת' 5א - נוסף בק"ת 5528, התשנ"ג, עמ' 899, ת"ת 22.6.93, בנוסח:

"(א) לענין הגדרת "אלמן" שבסעיף 5 ולענין סעיף 17(ג) ו-3(ג) לחוק תיחשב הכנסתו של חבר קיבוץ או מושב שיתופי, כהכנסה העולה על הסכום שנקבע בפרט 1 ללוח ב' לחוק."

בק"ת 6267, התשס"ג, עמ' 1152, נקבעה הוראת שעה הקובעת כי לתקופה שמיום 2.6.02 ועד יום 1.6.04 ייקראו התקנות העיקריות כאילו תקנה 5א בהן - בטלה.

בק"ת 6367, התשס"ה, עמ' 400, ת"ת 1.6.99, בוטלה התקנה. הוראת תחולה קובעת כי התיקון (הביטול) יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

¹⁴ ת' 7 - התקנות פורסמו בק"ת תשל"ב, עמ' 632.